

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget indebærer en ophævelse af den nævnte lovs §§ 6-10.

Folketinget vedtog den 31. maj 1996 en ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (lov nr. 506 af 12. juni 1996, Folketingstidende 1995-96. FF sp. 6218, 6571, 7093, 7385, Till. A sp. 5232, Till. B sp. 1050, 1168, 1114, Till. C sp. 918).

Lovens formål var bl.a. at beskrive kravene til de selvejende uddannelsesinstitutioner og at udbygge adgangen for Undervisningsministeriet til at trække godkendelser og tilskud tilbage.

Loven indeholder endvidere i §§ 6-10 en række bestemmelser vedrørende bestemte skoler knyttet til Tvind-samvirket. Bestemmelserne indebærer bl.a., at de nævnte skoler har været afskåret fra at modtage statslige og kommunale tilskud efter de almindelige regler.

Højesteret har den 19. februar 1999 afsagt dom i en sag, der er anlagt af Den selvejende institution Friskolen i Veddinge Bakker mod Undervisningsministeriet. Ifølge dommen skal Undervisningsministeriet anerkende, at lovens § 7 er ugyldig i forhold til friskolen som stridende mod grundlovens § 3, 3. pkt.

I dommen hedder det bl.a. følgende:

»Folketinget har således tilsluttet sig undervisningsministerens generelle mistillid til Tvind-skolernes vilje til at administrere offentlige tilskud i overensstemmelse med lovgivningen og har ved § 7 i lov nr. 506 frataget bl.a. Friskolen i Veddinge Bakker adgangen til - efter friskolelovens almindelige regler og på lige fod med friskoler uden tilknytning til Skolesamvirket Tvind - at søge om offentlige tilskud til sin skolevirksomhed.

Lovgivningsmagten har herved med virkning for de skoler, der er nævnt i § 7 - herunder Friskolen i

Veddinge Bakker - afgjort uoverensstemmelsen mellem Tvind-skolerne og Undervisningsministeriet, der var af den opfattelse, at skolerne - uanset deres tilkendegivelser og løfter - ikke overholdt og heller ikke i fremtiden ville overholde betingelserne for offentlige tilskud til skoledrift. Et sådant lovindgreb - der havde som konsekvens, at Tvind-skolerne blev afskåret fra domstolsprøvelse af deres tilskudsberettigelse - er reelt en endelig afgørelse af en konkret retstvist. Efter grundlovens § 3 henhører en sådan afgørelse ikke under lovgivningsmagten, men under den dømmende magt med de deri liggende retsgarantier for borgerne. Højesteret finder derfor, at § 7 i lov nr. 506 af 12. juni 1996 er ugyldig i forhold til Friskolen i Veddinge Bakker som stridende mod grundlovens § 3, 3. pkt.«.

Højesterets dom er optrykt som bilag 2 til lovforslaget.

Højesterets dom medfører umiddelbart alene, at bestemmelsen i lovens § 7 er ugyldig i forhold til friskolen i Veddinge Bakker. Dømmens præmisser indebærer imidlertid, at også lovens § 6 og §§ 8 og 9 må anses for ugyldige. Dette gælder i forhold til alle de skoler, der er angivet i loven.

De nævnte bestemmelser er således allerede på nuværende tidspunkt uanvendelige i forhold til skolerne, og forslaget om at ophæve dem har derfor ikke selvstændig retlig betydning. Dog foreslås det, at også bestemmelsen om underretningspligt i lovens § 10, som henviser til §§ 6 og 7, ophæves.

Højesterets dom betyder ikke, at de skoler, der er nævnt i loven, uden videre har krav på tilskud. Derimod har skolerne nu mulighed for på lige fod med andre skoler at få tilskud efter lovgivningens almindelige regler, herunder de generelle bestemmelser, der blev indført ved den nævnte lovs §§ 1-4. Det samme gælder spørgsmålet om elevstøtte m.v.

Undervisningsministeriet er nu i færd med at behandle sagerne vedrørende de pågældende skoler m.v., herunder for så vidt angår tidligere tilskudsår.